

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ B.S. ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Προσφυγή υπ' αριθ. 41515/05)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

6 Μαρτίου 2008

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.*

Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Στρασβούργο, 6 Μαρτίου 2008

- υπογραφή -

S. NIELSEN

Γραμματέας του Τμήματος

Στην υπόθεση B.S. κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Nina Vajić, *Πρόεδρος,*

Χρήστο Ροζάκη,

Anatoli Kovler,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Giorgio Malinverni,

Γεώργιο Νικολάου,

και τον *Γραμματέα του Τμήματος*, Søren Nielsen.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 12 Φεβρουαρίου 2008.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω
ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 41515/05) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Αλβανός υπήκοος B.S. (έ ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 14 Νοεμβρίου 2005 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από την εξουσιοδοτημένη εκπρόσωπο του πληρεξουσίου της, Γ. Σκιάνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 30 Ιανουαρίου 2007, το Δικαστήριο απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αιτίαση του προσφεύγοντος όσον αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας. Δυνάμει του άρθρου 29 παρ. 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και της ουσίας.

4. Έκαστος διάδικος αντέκρουσε εγγράφως τις υποβληθείσες υπό του αντιδίκου παρατηρήσεις τόσο επί του παραδεκτού και επί της ουσίας της υποθέσεως όσο και επί του σχετικού προς τη δικαία ικανοποίηση ζητήματος. Εντούτοις, ο πρόεδρος της συνθέσεως απεφάσισε να μη συμπεριλάβει στον φάκελο τις παρατηρήσεις της Κυβερνήσεως επί των αιτημάτων τα οποία υπέβαλε ο προσφεύγων, συμφώνως προς το άρθρο 41 της Συμβάσεως, όσον αφορά τη δικαία ικανοποίηση, επειδή κατετέθησαν εκπροθέσμως (άρθρο 38 παρ. 1 του Κανονισμού Διαδικασίας).

5. Η Αλβανική Κυβέρνηση εκλήθη να υποβάλει, εφόσον το επιθυμούσε, έγγραφες παρατηρήσεις επί της υποθέσεως (άρθρα 36 παρ. 1 της Συμβάσεως και 44 παρ. 1 β του Κανονισμού Διαδικασίας). Ωστόσο, αν και η Αλβανική Κυβέρνηση ενημέρωσε το Δικαστήριο περί της προθέσεώς της να ασκήσει το δικαίωμά της να παρέμβει στη διαδικασία, εντούτοις δεν κατέθεσε παρατηρήσεις εντός της ταχθείσης προθεσμίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

6. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1967, και, ήδη, εκτίει ποινή καθείρξεως στις Φυλακές Πατρών.

7. Στις 10 Απριλίου 2003, στο πλαίσιο αστυνομικής έρευνας, ο προσφεύγων συνελήφθη για κατοχή και εμπορία ναρκωτικών ουσιών. Σε βάρος του

ασκήθηκε ποινική δίωξη.

8. Στις 15 Ιουλίου 2003, ο προσφεύγων παρεπέμφθη σε δίκη.

9. Στις 20 Απριλίου 2004, το Κακουργιοδικείο Θεσσαλονίκης κατεδίκασε τον προσφεύγοντα και του επέβαλε ποινή καθείρξεως δέκα ετών (απόφαση 417/2004).

10. Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων ήσκησε έφεση.

11. Για τη συζήτηση ενώπιον του Εφετείου ορίστηκε δικάσιμος η 25^η Μαΐου 2007 και, μετ' αναβολή, η 27^η Νοεμβρίου 2007, επειδή δεν εμφανίσθηκαν τρεις μάρτυρες κατηγορίας.

12. Όπως προκύπτει από τον φάκελο, η υπόθεση ακόμα εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου αυτού.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΑΙΤΙΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

13. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι κατεδικάσθη «αν και είναι αθώος» και ότι η διάρκεια της σε βάρος του εγερθείσας ποινικής διαδικασίας είναι υπερβολική. Το Δικαστήριο θα εξετάσει τις αιτιάσεις αυτές υπό το πρίσμα του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει σχετικά τα εξής :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας, από (...) δικαστήριο (...), το οποίο θα αποφασίσει (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως.»

A. Περί της αιτιάσεως όσον αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας

1. Επί του παραδεκτού

14. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο επισημαίνει εξ άλλου ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε άλλον λόγο απαραδέκτου. Αρμόζει, επομένως, να γίνει δεκτή ως παραδεκτή.

2. Επί της ουσίας

α) Περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη

15. Η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη, είχε ως αφετηρία τη 10^η Απριλίου 2003, ημερομηνία κατά την οποία συνελήφθη ο προσφεύγων, και δεν έχει ακόμα λήξει, αφού η διαδικασία εκκρεμεί ακόμα ενώπιον του Εφετείου. Διήρκεσε,

επομένως, πλέον των τεσσάρων ετών για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

B) Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

16. Η διάδικος Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας δεν υπερέβη την εύλογη προθεσμία του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, και καλεί το Δικαστήριο να λάβει υπόψη την πολυπλοκότητα της υποθέσεως, η οποία οφείλεται στη βαρύτητα των αδικημάτων τα οποία διεπράχθησαν.

17. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων, τα οποία έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου και ειδικότερα της πολυπλοκότητος της υποθέσεως, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και της ευθύνης και συμπεριφοράς των αρμοδίων αρχών (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier και Sassi κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. προσφυγής 25444/94, παρ. 67, ΕΔΑΔ 1999-II).

18. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως (βλ. *Δαλίδης κατά Ελλάδος*, αριθ. προσφυγής 26763/04, παρ. 12-16, απόφαση της 21^{ης} Σεπτεμβρίου 2006).

19. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η διάδικος Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή επιχείρημα το οποίο θα του επέτρεπε να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση. Ειδικότερα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η υπόθεση δεν ήταν ιδιαίτερος πολύπλοκη και ότι δεν είναι δυνατόν να καταλογισθεί αδράνεια σε βάρος του προσφεύγοντος. Όσον αφορά τη συμπεριφορά των αρχών, το Δικαστήριο επισημαίνει, ειδικότερα, ότι για τη συζήτηση ενώπιον του Εφετείου ορίστηκε αρχική δικάσιμος ημερομηνία απέχουσα τρεις μήνες από της καταθέσεως του δικογράφου και επισημαίνει ότι η περίοδος αυτή ουδόλως δικαιολογήθηκε από την Κυβέρνηση. Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην παρούσα υπόθεση η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν συνάδει προς την περί «ευλόγου προθεσμίας» επιταγή.

Υπήρξε, επομένως, παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1.

B. Περί της αιτιάσεως όσον αφορά τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας

Επί του παραδεκτού

20. Εφόσον ο προσφεύγων φέρεται να αμφισβητεί τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας, το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι, κατά την πάγια νομολογία των οργάνων της Συμβάσεως, η συμμόρφωση μιας δίκης προς τις απαιτήσεις του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, πρέπει να εξετάζεται κατ' αρχήν επί τη βάσει της διαδικασίας στο σύνολό της, ήτοι αφού αυτή περατωθεί (βλ., π.χ., *Bernard κατά Γαλλίας*, απόφαση της 23^{ης} Απριλίου 1998, *Συλλογή Αποφάσεων* 1998-II, σελ. 879, παρ. 37). Εν τούτοις, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, δεν δύναται να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να είναι ένα συγκεκριμένο στοιχείο σε τέτοιο βαθμό καθοριστικό ώστε να επιτρέψει στο Δικαστήριο να κρίνει τη δικαιοσύνη της δίκης σε προηγούμενο στάδιο, πριν ακόμα εκδώσουν τα εθνικά δικαστήρια τελεσίδικη απόφαση στην υπόθεση (*Δεληγιάννης κατά Ελλάδος* (déc.), αριθ. προσφυγής 5074/03, απόφαση της 5^{ης} Ιουνίου 2003). Σημειώνοντας ότι η σε βάρος του προσφεύγοντος εγερθείσα ποινική διαδικασία ήδη εκκρεμεί ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, το Δικαστήριο δεν διαπιστώνει την ύπαρξη τέτοιου είδους περιστάσεων.

21. Συνεπώς, κατά το παρόν στάδιο της διαδικασίας, η αιτίαση αυτή είναι πρόωγη και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 1 και 4 της Συμβάσεως.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

22. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

23. Ο προσφεύγων ζητά 15.000 ευρώ για υλική ζημία. Περαιτέρω, ζητά 5.000.000 ευρώ για την ηθική ζημία την οποία, όπως ισχυρίζεται, υπέστη.

24. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι η διαπίστωση παραβιάσεως της Συμβάσεως, στην οποία κατέληξε, είναι αποκλειστικώς αποτέλεσμα του μη σεβασμού του δικαιώματος του προσφεύγοντος όπως η υπόθεσή του εκδικασθεί εντός «ευλόγου προθεσμίας». Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν διακρίνει αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στην επικαλούμενη υλική ζημία και στη διαπιστωθείσα παραβίαση. Συνεπώς, επιδίκαση αποζημιώσεως στον προσφεύγοντα για την αιτία

αυτή ουδόλως δικαιολογείται.

25. Αντιθέτως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η επιμήκυνση της επίδικης διαδικασίας πέραν της «ευλόγου προθεσμίας» είχε ως αποτέλεσμα να υποστεί ο προσφεύγων βεβαία ηθική ζημία, η οποία δικαιολογεί την επιδίκαση αποζημιώσεως. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, συμφώνως προς το άρθρο 41, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 4.500 ευρώ για τον λόγο αυτό, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

26. Ο προσφεύγων ζητά, επίσης, 8.000 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησε για τη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Ο προσφεύγων δεν προσκομίζει τιμολόγιο, λογαριασμό αμοιβής ή άλλη απόδειξη.

27. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης, συμφώνως προς το άρθρο 41, προϋποθέτει ότι αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και, επίσης, εύλογα (*Ιατρίδης κατά Ελλάδος* [GC], αριθ. προσφυγής 31107/96, παρ. 54, ΕΔΑΔ 2000-XI).

28. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αξιώσεις του προσφεύγοντος δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία θα επέτρεπαν τον ακριβή υπολογισμό τους. Πρέπει, επομένως, να απορριφθεί το αίτημα αυτό.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

29. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας βάσει του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή* την προσφυγή ως παραδεκτή, όσον αφορά την αιτίαση σχετικώς προς την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, και την απορρίπτει ως απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως όσον αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας.

3. *Κρίνει* ότι

α) το διάδικο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική, συμφώνως προς το άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως, 4.500 (τέσσερις χιλιάδες πεντακόσια) ευρώ για ηθική ζημία, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής και μέχρι της καταβολής του, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπεζής, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Μαρτίου 2008 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

- υπογραφή -

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

- υπογραφή -

/ Nina Vajić /

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Η Μεταφράστρια

Μαρία Παν. Παπαδοπούλου